

מטאוריזם באישולחן שבת

תשפ"ו בני ברק | ירושלים | חיפה | באר שבע
 הדלקת נרות 6:01 5:46 5:52 6:04
 מוצאי שבת 6:59 6:57 6:58 6:59
 רבינו תם 7:34 7:37 7:36 7:37
 נא לשמור על קדושת הגליון

האדיע

שאיפת החוטא – שבניו יהיו צדיקים!

"שחת לו לא בניו מומים דור עקש ופתלתל" (לב-ה) לפסוק זה יש פירושים רבים ומגוונים. לפני שנביא את אחד מהפירושים המיוחדים, שהיה שגור בפיו של הגאון רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל, נתחיל בספור מפלא: בזמן מלחמת העולם השנייה, הגלה רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, בידי השלטון הסובייטי לסיביר, בעת שלמד בישיבת נובהרדוק. הוא שהה שם כחדשים בתנאים קשים מנשא, ולאחר מכן נשלח לקזחסטן, שם נועד להצטרף לחבריו בקולחוזים – המשקים השתופיים הידועים לשמצה. החיים בקולחוזים היו תחת פקוח הדוק של השלטון, והיהודים נאלצו להסתיר את זהותם הדתית ואת קיום המצוות.

כריסטי הרפכת שברשותו היה תקף רק עד תחנת נובוסיבירסק. מאחר שלא היה בידו כסף להמשך הדרך, נאלץ יענק'לה, הבחור הצעיר, לצעד גלילי לעבר קזחסטן. הוא לא הכיר את הדרך, והסתמך על מסלות הברזל, שאליהן נצמד בכל כחו. רק לאחר כשבועיים או שלושה, סמוך לראש השנה תש"א, הגיע ליעדו כשהוא מותש לחלוטין. רגע לפני שהתמוטט על השלג, הבחין בבקתה קטנה שבפתח דלתה היתה קבועה מזוזה.

כחות מחדשים התעוררו בו, והוא זחל עד לפתח הבית, שם קרס. בעל הבית, יהודי מקומי בשם ר' אייזיק רוט, מצא אותו שוכב על הסף, הכניסו לביתו, האכילו והשקה אותו. עם זאת, תכנן לשלחו במהרה, שכן בעבר ארח אדם שהתחזה לנזקק, ובסופו של דבר רוקן את ביתו מכל רכוש. הוא חשש שהספור יחזר על עצמו, אבל פאטר שמע את קול למודו של האורח, השתכנע שמדובר בבחור ישיבה אמתי, והסכים לאכסנו אצלו למשך שנה וחצי.

באותה תקופה, פזרו בחורי הישיבה ברחבי קזחסטן, וכל אחד מהם נאלץ לעבד במסגרת הקולחוזים. נחמתם היחידה היתה בזמני הלמוד והתפלה, שבהם התאספו יחד ושמרו על הגחלת הרוחנית. עם החרפת המלחמה, נלקחו שומריהם לשרות צבאי, והבחורים זכו לחרות מסוימת. בקר אחד נשמעו דפיקות תקיפות על הדלת. ר' אייזיק, מארחו של יענק'לה, היה שוחט ומוהל בסתר, מפחד השלטונות הקומוניסטיים. בני הבית נבהלו – היה ברור שמדובר בשוטרי הנ.ק.ו.ד. – שירות הבטחון הפנימי של ברית המועצות בתקופת סטלין. שוטריו עסקו במעצרים, חקירות, רגול, הגליות למחנות עבודה והוצאה להורג של מתנגדי המשטר. הם נודעו באכזריותם והטילו פחד על האזרחים, ביניהם יהודים שנסו לשמור על דתם בסתר.

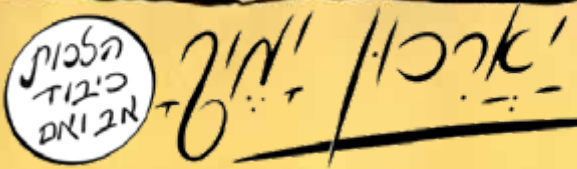
ר' אייזיק אסף במהירות את כלי השחיטה והמילה, ונמלט דרך פתח צדדי ליצר. יענק'לה נגש לפתח את הדלת בלב הולם. מולו עמד קצין בכיר, לפי דרגותיו.

"יש כאן מוהל?" שאל הקצין. יענק'לה הכחיש, מפחד לגורל מארחו. הקצין חזר על שאלתו בתקיפות, אבל יענק'לה המשיך להכחיש. לפתע, התקרב אליו הקצין ולחש ביידיש: "אל תבלבל לי את המוח. גר כאן המוהל?" קולו שדר כנות, ויענק'לה התרצה. הוא קרא לר' אייזיק, והקצין ספר שהוא יהודי, קצין בכיר ב.ק.ו.ד. לפני שלשה חדשים נולד לו בן, ואשתו, שאף היא יהודיה, הפצירה בו למול את הילד. הוא מסר את כתבתו ובקש שר' אייזיק יבוא למחרת בשעה שנקב. למחרת, יצאו ר' אייזיק ויענק'לה לדרך. לפני הברית, ירדו לטבל בנהר הקפוא. ר' אייזיק שבר את הקרח, טבל, וקרא ליענק'לה שיבוא אחריו – חויה שכמעט עלתה לו בחייו מרב קור. לאחר מכן הגיעו לבית הקצין. האם קבלה את פניהם, הצביעה על שלחן ערוך ובו חביתה עשויה משתים עשרה ביצים, ואמרה: "בעלי איננו, וגם אני לא אוכל להשאיר כאן. זו סעודת הברית. לאחר שתמולו את בני, קחו את הביצים ואת תלושי הלחם. זה שכרכם." היא עזבה את הבית. השנים התרגשו מאד. יענק'לה היה סנדק, ור' אייזיק בצע את המילה. לאחר מכן מסרו את התינוק למשרתת שנכנסה, ואכלו את סעודת הברית – ביצים שבשלו במחבת חדשה. בזכות תלושי הלחם הצליחו לשרד את החורף כל עוד פסח. כמה ימים לאחר מכן, פגש יענק'לה את הקצין ברחוב. הקצין ספר לו כי כשהוזר לביתו, העמיד פנים שהוא כועס על אשתו שנפטשה את הבית והשאירה את התינוק לבד, ובינתיים נכנסו "פושעים" יהודים ומלו את בנו נגד רצונו. הוא אף הגיש תלונה

הרשיון שמקבלים בסוף המסע, אינו רק לתנועה בכביש. זהו רשיון פנימי להתקדם גם כשנדרם שלא זזים, ולחיות כל שלב באמונה. כמו נהג צעיר בטסט, היושב בשקט בלב פסק תנועה ומבין שכל רגע שעובר מקרב אותו להצלחה – כך גם האדם המאמין מביט על רגעי ההשקיה שבחייו. וככל שהאדם מפנים כי הקדוש ברוך הוא מהלך עמו בכל שביל ובכל עצירה – הוא מצליח לשמח גם ב"פקקים".

הבחירה בידנו: להתלונן על הפקק, או לגלות את הטוב שבו. להאבק בפקק – או להתחבר לבוור המסובב כל מהלך. הרגע שבו נלמד להודות גם על הבילתי מובן, גם על המתעבב – הוא הרגע שבו הרשיון האמיתי נתן לנו. לא לנהיגה, אלא לחיים של אמונה ושל שמחה. (מה אהבתי תורתך)

הלכות כיבוד הורים ע"פ פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

להכניס ספר תורה לעלוי נשמת אבי לבית הכנסת שמפספסים בו שאלה: האבא נפטר ובצואתו הוא מבקש מבניו שיכתבו מספרי הירשה ספר תורה ויכניסו אותו לבית הכנסת בו היה מתפלל. הבנים כתבו ספר תורה מהדר, והם מסתפקים להיכן להכניס אותו, כי בבית הכנסת שאביהם התפלל מפספסים בו בזמן קריאת התורה. **תשובה:** נאמר בגמרא (סוטה לט): כיון שנפתח ספר תורה, אסור לספר אפלו בדבר הלכה. וכך פסק ה"שולחן ערוך" (אורח חיים קמ"ב): שיש להחליט הקורא לקרא בספר התורה, אסור לדבר אפלו בדברי תורה. והוסיף ה"פרי מגדים" שם, שהמדבר פוגע ומבזה לספר תורה ה'. וכתב ה"באור הלכה" שם (ד"ה והנכון), שדברי ה"שולחן ערוך" הם תוכחה מגלה לאותם אנשים המפקירים את נפשם ומדברים שיחה בטלה בשעת הקריאה, שבזיון הוא כשמיסר אָזְנו מלשמע דבר ה', וגדול עוונתו מנשא.

ומכיון שהבנים מצוים לעשות עבור אביהם ולעלות נשמתו את הדבר הטוב ביותר עבורו, והרי אין זו טובה לנשמת אביהם שספר התורה שנכתב לעלוי נשמתו יכנס לבית הכנסת שמדברים בו ומבזים את כבוד ספר התורה, לכן יחפשו הבנים בית כנסת שמקבדים בו את התורה הקדושה ולשם יכניסו את ספר התורה, ובזה יעשו נחת רוח ועלוי נשמה לאביהם.

(באדיבות הרב בן ציון גולדברג ידלר שליט"א עורך הספר "למען יאריכון" yadlerben@gmail.com)

נגדה למפלגה, וכתוצאה מכך נשלל ממנה פנקס החבר למשך שלושה חדשים. ואז הרצינו פניו ואמר: "ראה, קשה מאד להיות יהודי כיום. אבל גם אם אני עצמי אינני מצליח לעמד בנסיון, אני רוצה לדאג לשלפחות בני יזכה להיות יהודי נאמן". הוא בקש מייעוץ לה שפאשר יצא מרוסיה, יספר את ספורו, כדי שיהודים בכל מקום ידעו מה עובר על אחיהם שם. מאז, בכל ברית משפחתית, היה ר' יעקב גלינסקי צ"ל מספר את הספור הזה, כפי שהבטיח.

באר ר' יהונתן איבשיץ צ"ל: גם כאשר אדם נופל, מתרחק, או משחית את דרכו – בלבבו פנימה שוכנת תקוה טהורה שילדי לא ילכו בעקבותיו, אלא יבחרו בדרך האמת. הפסוק "שחת לו – לא בניו מומם" מלמד, שההשקחה שייכת לו – לאדם החוטא בלבד, אבל הוא מיחל שבניו ישארו שלמים, טהורים, וילכו בדרך התורה.

גם בדור "עקש ופתלתל", דור של סתירות פנימיות וסטיה מן הדרך, יש בלב האדם נקדת אמת – רצון שבניו יזכו למה שהוא עצמו לא הצליח להשיג. וזוהי קריאה עמקה לכל דור: לעולם אל נאבד תקוה מאף אדם, כי גם בלב הרחוק ביותר בוערת אש קטנה של אמת, שמבקשת להאיר לפחות את הדור הבא. (ללמד)

להנות מהפקק

"הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט א-ל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא" (ב-ד) השקעה שמונה ורבע בבקר. היום רק התחיל, אבל נדמה שהוא אינו עומד להגמר בתוך שורת המכוניות שנמתחת עד האפק.

הרמזור מתחלף שוב ושוב, ואף רכב אינו זז. נידות עצבניות זורמות בין הנתיבים, נהגים מציצים בשעון, בתכנות נווט, בתקרה... החם, הלחץ, ההמתנה... הכל צף. נהגים מתחילים לחשב בחשש איך יסבירו את האחור, והאם יצליחו לעמד בזמנים.

הפקק הזה – נראה כמו סמל של תקיעות. תסכול מוחשי. אולי אפלו תחושת החמצה.

ובאותו הרגע – תמונה אחרת לגמרי. ברכב קטן בצבע לבן יושב בחור צעיר, תני פניו מרפזים, אבל לא מתוחים. כתפיו זקופות, שתי ידיו על ההגה בדיוק בזווית הנכונה. הוא אינו בודק את השלפון ואינו מביט בשעון בחסר סבלנות. לצדו יושב אדם מבגר ומביט בו.

תלמיד ובוחר. זהו טסט – מבחן לרשיון נהיגה. בנגוד לכל הנהגים בכביש, הבחור מתפלל בלב שהפקק הזה לא יגמר. כל שניה נוספת שבה התנועה תקועה – היא נשימה נוספת של הקלה. הרי כל זמן שהתנועה אינה זורמת, אין צורך להחנות, לפנות שמאלה, להשתלב, לזכר לאותות, לא לעצור על קו... דוקא עכשו, בתוך הבלגן הפללי, הוא מקבל בדיוק את מה שהוא צריך: שקט. פחות מבחנים. פחות סכונים. הפקק, שלרבים הוא ענש, עבורו הוא השג. הוא עשוי לצאת מהרכב הזה כשבניו רשיון נהיגה – לא למרות הפקק, אלא בזכותו.

שני נהגים – שני עולמות. האחד רואה בפקק מרחב של כאוס, השני – חבל הצלה. וכמו שזה נכון על כביש גיה או אילון – כך זה נכון גם בנתיבי החיים. בחיים לא חסרים "פקקים": בשדוך שמתעכב, בפרנסה שעדיין צולעת, בבריאות, בהגשמה אישית. ולעיתים נדמה שהכל עומד במקום. אבל בדיוק שם, באותן עצירות, מסתתרת הזמנה לחשב אחרת. אולי זו לא תקיעה ולא עכוב, אלא הכנה, תהליך עמק שמתבשל מאחורי הקלעים של החיים. וכפי שמזכירה לנו פרשת השבוע:

"הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט; א-ל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא" – הקדוש ברוך הוא מנהל את הדרך בדיוק אין סופי. גם את הפניות הפתאמיות, גם את התחנות שלא תכננו. הוא זה שמכונן, ומי שמאמין בכך – יכול למצא משמעות גם בעצירה.

הופיע!

הספר החדש

מטעמים לשולחן שבת תשפ"ד

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות או בטל. 1-800-39-39-38

מבצע ענק! בהתחייבות ל-3 שנים

מזמינים מניו << מקבלים:

נגן DOQO ללא דריי

20 ש"ח לחודש

מתנה!

6 ספרים לבחירה ועוד מתנות נוספות!

1-800-39-39-38